

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Ssk/166/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1018201008
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zdenka Reisenauerová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:1018201008.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členov senátu JUDr. Jany Martinčekovej a Mgr. Michala Novotného, v právnej veci žalobcu: S.. Z. R., H.. XX. XX. XXXX, C. Z. Č.. X, XXX XX C., právne zast. Mariánom Ďurinom, advokátom, so sídlom Sibírska č. 4, 831 02 Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, sekcia ľudských zdrojov, so sídlom Kutuzovova č. 8, 831 04 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. SELUZ-424-3/2018-OdSP zo dňa 26. 06. 2018, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6Sa/59/2018-99 zo dňa 6. júla 2022, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6Sa/59/2018-99 zo dňa 6. júla 2022 z a m i e t a.

Účastníkom konania nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

I.

Konanie pred krajským súdom

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „správny súd“) rozsudkom č. k. 6Sa/59/2018-99 zo dňa 6. júla 2022 (ďalej len „napadnutý rozsudok“), postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania postupu a zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SELUZ-424-3/2018-OdSP zo dňa 26. 06. 2018, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia (ďalej len „prvostupňový orgán“), ktorý rozhodnutím č. VÚSZ-65101002233601/2018-2 zo dňa 19. 04. 2018 rozhodol o žiadosti žalobcu o prepočítanie výsluhového dôchodku podľa § 84 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z. z.“) v súlade s § 105 ods. 4 zákona č. 328/2002 Z. z. tak, že výsluhový dôchodok sa mu nezvýšil, keďže dôvod na zvýšenie nevznikol z titulu zvýhodneného zápočtu doby služobného pomeru, o ktorý žiadal. Zároveň podľa § 105 ods. 7 a 11 zákona č. 328/2002 Z. z. rozhodol od 01. 05. 2018 o znížení jeho výsluhového dôchodku zo sumy 916,90 eur mesačne na sumu 914,44 eur mesačne, pretože dodatočne zistil, že dávku mu priznal a vyplácal vo vyššej sume, ako patrí a podľa § 105 ods. 14 a § 113 ods. 2 písm. g/ zákona č. 328/2002 Z. z. rozhodol súčasne o tom, že žalobca nie je povinný vrátiť časť dávky sociálneho zabezpečenia, ktorá mu bola poskytnutá v nesprávnej výške.

2. Správny súd mal za preukázané, že žalobca má od 01. 01. 2001 rozhodnutím prvostupňového orgánu zo dňa 05. 03. 2001 priznaný výsluhový dôchodok za službu podľa § 26 zákona č. 114/1998 Zb. o sociálnom zabezpečení vojakov (ďalej len „zákon č. 114/1998 Zb.“), ktorý sa od 01. 07. 2002 naďalej

považuje za výsluhový dôchodok podľa § 125 ods. 11 zákona č. 328/2002 Z.z. Pre nárok a výšku výsluhového dôchodku mu bola zhodnotená doba služby od 29. 12. 1956 do 31. 12. 2000, t. j. 44 ukončených rokov. Správny súd tiež zistil, že doba služby žalobcu, započítaná pre dôchodkové účely na základe osvedčenia vydaného Federálnym ministerstvom obrany podľa § 22 zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnej rehabilitácii (ďalej len „zákon č. 87/1991 Zb.“), ev.č. 5749/B3 zo dňa 25. 10. 1991, podľa ktorého bol žalobca prepustený zo služobného pomeru vojaka z povolania dňom 30. 11. 1980 z dôvodov podľa § 21 zákona č. 87/1991 Zb., je podľa § 24 zákona č. 87/1991 Zb. započítaná od 01. 12. 1980 do 31. 03. 1991, čo žalobcovi potvrdil Vojenský úrad sociálneho zabezpečení Praha, listom č. 2322/634 zo dňa 26. 03. 1992.

3. Zároveň z obsahu administratívneho spisu vyplynulo, že celková doba služobného pomeru žalobcu, po súčte s dobou hodnotenou ako doba služby podľa zákona č. 87/1991 Zb. je v trvaní 43 rokov, 4 mesiace a 2 dni a nie 44 rokov a 2 dni, teda doba služby, zhodnotená pre nárok a výšku výsluhového dôchodku. Žalovaný v rozpore s § 24 ods. 1 zákona č. 87/1991 Zb., započítal pre výsluhový dôchodok žalobcovi nesprávne ako dobu služby aj dobu od 01. 04. 1991 do 30. 11. 1991, t. j. odo dňa účinnosti zákona č. 87/1991 Zb. od 01. 04. 1991 do jeho opätovného nástupu do služobného pomeru dňom 01. 12. 1991. Z uvedených dôvodov sa celková doba služby žalobcu znížila o toto obdobie, keďže najdlhšie sa na účely dôchodkového zabezpečenia považuje táto doba (§ 22 zákona č. 87/1991 Zb.) za dobu výkonu služby do dňa účinnosti tohto zákona. V dôsledku uvedenej skutočnosti sa žalobcovi priznaný výsluhový dôchodok za 44 ukončených rokov, znížil od 01. 05. 2018 zo sumy 916,90 eur mesačne na sumu 914,44 eur mesačne podľa § 105 ods. 7 a ods. 11 zákona č. 328/2002 Z.z.. Zároveň podľa § 105 ods. 14 a § 113 ods. 2 písm. g/ zákona č. 328/2002 Z.z. rozhodol aj o tom, že žalobca nie je povinný vrátiť časť dávky sociálneho zabezpečenia, ktorá mu bola poskytnutá v nesprávnej výške.

4. Správny súd sa s odôvodnením rozhodnutia žalovaného stotožnil a konštatoval, že postup žalovaného bol v súlade s aplikovanými právnymi predpismi. Tiež sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia žalovaného v rámci požiadavky žalobcu na dvojnásobný zápočet doby služby pri výkonných (vojenských) rádiolokátoroch, ktorú považuje za neopodstatnenú. Funkcie, ktoré žalobca v rámci služby v uvedenom období vykonával, neboli podľa platných právnych predpisov zaradené ako zvýhodnene započítavané pre dôchodkové účely. Právne predpisy, na ktoré sa žalobca odvoláva (§ 120 zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení a Rozkaz ministra národnej obrany ČSSR č. 1/1976 a č. 17/1988) neplatia pre uvedenú dobu služby v rokoch 1959-1969. Podľa čl. 10 časť C Smernice pre zvýhodnený zápočet služby v odbore pôsobnosti Federálneho ministerstva národnej obrany ČSSR, ktorá je Prílohou č. 2 Rozkazu ministra národnej obrany ČSSR č. 17/1988 z 23. 09. 1988, pred 1. októbrom 1988 platia predpisy, za ktorých účinnosti bola vykonávaná služba, ktorá sa započítavala zvýhodnene. Z uvedeného vyplynulo, že pre dobu služby žalobcu od 01. 09. 1959 do 30. 07. 1969 platil predpis Ministerstva národnej obrany Fin-6-1/1966 Sociálne zabezpečenie vojakov z povolania, vydaný na základe zákona č. 101/1964 Zb. o sociálnom zabezpečení a vyhlášky štátneho úradu sociálneho zabezpečenia č. 102/1964. Funkcie, ktoré žalobca v uvedenej dobe zastával, nie sú uvedené v čl. 50 predpisu Fin-6-1/1966, ktorý stanovoval zvýhodnené zápočty niektorých dôb dvojnásobne a nie sú ani v čl. 51, kde je jedenaplnásobné zvýhodnenie zápočtu dôb. Tieto funkcie žalobcu, ktoré vykonával od 01. 09. 1959 do 31. 07. 1969 nie sú uvedené ani medzi funkciami zvláštnej povahy a stupňa nebezpečnosti podľa Prílohy č. 1 predpisu Fin-6-1/1966 a ani žiadna činnosť súvisiaca s obsluhou rádiolokátorov a ani činnosť v prostredí elektromagnetického žiarenia v predpise nie je zaradená. V Prílohe č. 1 bod 2 bolo uvedené, že výkon funkcií uvedených v zozname podľa Prílohy č. 1 sa eviduje vo výkazoch vedených o tejto činnosti v útvaroch a podľa iných predpisov na evidenčných listoch. Spôsob vedenia evidencie a zápisov do osobných spisov a osobných kariet je upravený v Sbirce nařízení ministerstva národní obrany.

5. Z dôchodkového spisu žalobcu č. 223 360, a to z Výkazu dôb a kategórií funkcií (pracovných kategórií) rozhodujúcich pre realizáciu personálnych opatrení, pre zabezpečenie peňažnými dávkami podľa zákona o služobnom pomere vojakov Armády SR a pre sociálne zabezpečenie, spracovaný dňa 18. 12. 2000, podpísaný žalobcom dňa 21. 12. 2000, správny súd zistil, že nie sú v ňom uvedené žiadne zvýhodnené započítané doby ani v časti IV. Doby vojenskej služby od 18. roku života, branný pomer až do dňa spracovania výkazu a ani v časti VII. Doby služby vojaka z povolania odo dňa spracovania výkazu do dňa prepustenia zo služobného pomeru (tzn. skončenia dňa 31. 12. 2000). Navyac zo záznamov o služobnom príjme žalobcu v uvedenom období vyplynulo, že mu nepatrili príplatky za

prácu v nebezpečných alebo zdraví škodlivých podmienkach a neboli mu ani vyplácané. Za tohto stavu správny súd nezistil žalobcom namietanú nesprávnosť posúdenia a zaradenia doby jeho služby pri výkonných (vojenských) rádiolokátoroch od 01. 09. 1959 do 31. 07. 1969, keďže požadovaný nárok žalobcu na zvýhodnené započítanie doby tejto služby nemá oporu v právnych predpisoch ani v spisoch, nevyplýva z úradnej dokumentácie žalovaného, keďže žiaden záznam o zaradení výkonu uvedenej služby žalobcom ako zvýhodnenej v spisovej dokumentácii, ktorá má takýto záznam obsahovať podľa Prílohy č. 1 predpisu Fin-6-1/1966, nie je.

6. Žalobca za účelom získania nároku na zvýhodnené započítanie doby služby pri rádiolokátoroch, požadoval v žalobe (korektné) dokazovanie, v rámci ktorého žiadal o vypočutie navrhnutých svedkov a o ich čestné vyhlásenie k výkonu jeho služby pri výkonných rádiolokátoroch. V tejto súvislosti správny súd poukázal na § 32 ods. 1 a 2 Správneho poriadku, na základe ktorého je správny orgán povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán. Správny orgán môže namiesto dôkazu pripustiť čestné vyhlásenie účastníka konania (§ 39 ods. 1). Je teda na úvahe správneho orgánu, ktoré dôkazy za účelom zistenia skutočného stavu veci vykoná. Doklady vydané správnym orgánom a obsah vlastných evidencií správneho orgánu sa považujú za skutočnosti známe správnemu orgánu z úradnej činnosti. Pritom skutočnosti všeobecne známe alebo známe správnemu orgánu z úradnej činnosti, netreba dokazovať (§ 34 ods. 6). Skutočný stav veci zistil žalovaný z obsahu vlastných evidencií vyžiadaných aj z príslušného archívu presne a úplne. Dokazovanie výsluchom svedkov, ako navrhoval žalobca neuskutočnil, keďže nemal pochybnosť o tom, či a kedy žalobca službu pri rádiolokátoroch vykonával. Spornou totiž nebola skutková, ale právna otázka, či bola táto služba kvalifikovaná ako zvýhodnená a tak aj zaradená v úradnej evidencii a či je teda možné podľa v tom čase platných právnych predpisov zaradiť funkciu žalobcu pri výkone tejto služby, ako funkciu zvláštnej povahy a stupňa nebezpečnosti (Príloha č.1 predpisu Fin-6-1) alebo ako dobu služby so zvýhodneným zápočtom podľa čl. 50 predpisu Fin-6-1 Sociálneho zabezpečenia vojakov z povolania. Ďalej k námietke žalobcu o uplatnení dôkazu „čestného vyhlásenia,“ ktorý považuje za spoľahlivý a dôveryhodný zákonný dôkaz, uviedol, že z dikcie zákona *expressis verbis* vyplýva, že čestné vyhlásenie môže urobiť len účastník konania, nie svedok, teda nie je prípustné zo strany iných subjektov, ktoré sa na konaní zúčastňujú. V prípade čestného vyhlásenia musí správny orgán pristupovať k jeho hodnoteniu s istou mierou opatrnosti, pretože skutočnosti uvádzané v čestnom vyhlásení nie sú skutočnosťami dokázanými, ale iba prehlásenými. Obsahom čestného vyhlásenia správny orgán v žiadnom prípade nie je viazaný.

7. K námietke, že mu na dôchodkové účely nebolo v plnom rozsahu posudzované stredoškolské obdobie civilného štúdia na 11-ročnej strednej škole od 01. 09. 1954 do 28. 12. 1956 ukončené maturitou treba uviesť, že žalobca dostatočne nekonkretizoval túto svoju „domnienku“. Správny súd k uvedenému poznamenal, že žalobca má zhodnotené uvedené stredoškolské štúdium podľa Výkazu dôb a kategórií funkcií (pracovných kategórií) rozhodujúcich pre realizáciu personálnych opatrení, pre zabezpečenie peňažnými dávkami podľa zákona o služobnom pomere vojakov Armády SR a pre sociálne zabezpečenie, a ktorý žalobca dňa 21. 12. 2000 odobril vlastnoručným podpisom, ako dobu občianskeho zamestnania do 18. roku života (od skončenia povinnej školskej dochádzky), t.j. od 01. 09. 1954 do 28. 12. 1956 v III. pracovnej kategórii. Ďalej konštatoval, že žalovaný uvedenú dobu stredoškolského štúdia žalobcu zaradil a vykazoval správne, a to v súlade s § 5 ods. 2 zákona č. 92/1949 Zb., ktoré upravuje právnu úpravu doby výkonu základnej služby v zmysle „občan mohol byť vojakom najskôr od prvého dňa roka, v ktorom dosiahol vek 17 rokov.“ Z uvedeného vyplývalo, že činnosť pred nástupom základnej vojenskej služby nemohla byť výkonom vojenskej služby.

8. Správny súd konštatoval, že žalovaný rozhodol v súlade so zákonom a správne, keď napadnutým rozhodnutím zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie vo veci, ktorým prvostupňový orgán žalobcovi nezvýšil výsluhový dôchodok z titulu zvýhodneného zápočtu doby služobného pomeru, o ktorý žiadal. Výsluhový dôchodok mu súčasne od 01. 05. 2018 znížil zo sumy 916,90 eur mesačne na sumu 914,44 eur mesačne, keďže sa dodatočne zistilo, že dávka mu bola priznaná a vyplácaná vo vyššej sume, ako mu patrila. Zároveň rozhodol o tom, že žalobca nie je povinný vrátiť časť dávky sociálneho zabezpečenia, ktorá mu bola poskytnutá v nesprávnej výške.

9. Po preskúmaní rozhodnutia a postupu správneho orgánu v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe dospel súd k záveru, že správne orgány v konaní postupovali zákonne, objektívne zistili skutkový stav, svoje rozhodnutia riadne v logických súvislostiach odôvodnili, súd nezistil žiadnu vadu, ktorá by mohla

mať vplyv na ich zákonnosť, žalobné námietky neodôvodňovali ich zrušenie, preto žalobu podľa § 194 ods. 2 SSP v spojení s § 190 SSP ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania žalobcu súd rozhodol postupom a contrario s § 167 SSP a s poukazom na výsledok konania mu trov konania nepriznal.

II.

Kasačná sťažnosť žalobcu proti rozsudku správneho súdu

10. Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu podaním zo dňa 01. 08. 2022. Kasačnú sťažnosť odôvodnil tým, že správny súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 440 ods. 1 písm. g/ SSP.

11. Žalobca zotrval na svojom právnom názore, ktorý vyslovil v podanej správnej žalobe, pričom opätovne poukázal na skutočnosť, že správny súd neustanovil súdneho znalca za účelom zistenia, či elektromagnetické vlnenie (žiarenie) je ľudskému zdraviu prospešné alebo nie, obdobne sa nezaoberal ani navrhnutými dôkazmi. Zároveň podrobne popísal jednotlivé obdobia, ktoré mali byť zhodnotené pri výpočte výsluhového dôchodku so záverom, že v rámci I. kategórie funkcií získal celkovo 19 rokov a 219 dní, v II. kategórii funkcií získal celkovo 23 rokov a 159 dní a v III. pracovnej kategórii získal celkovo 5 rokov a 57 dní, čo zahŕňalo aj civilné zamestnanie od roku 2003, celkovo žalobca odsľúžil 44 rokov a 14 dní (spolu so započítaným civilného zamestnania to predstavovalo celkovo 48 rokov a 70 dní).

12. Žalobca postup žalovaného považoval za v rozpore s aplikovanými právnymi predpismi a je presvedčený, že žalovaný skartoval jeho osobné mzdové doklady z čias výkonu služby vojaka z povolania, preto sa nedá spoľahlivo zistiť skutkový stav, vojenská evidencia je nedostatočná, chaotická a nepoužiteľná. Správne mu súdu vyčítal, že neustanovil súdneho znalca na vyriešenie namietanej nesprávnosti posúdenia a zaradenia doby jeho služby pri výkonných (vojenských) rádiolokátoroch v období od 01. 09. 1959 do 31. 07. 1969, pretože požadovaný nárok žalobcu na zvýhodnené započítanie doby tejto služby musí mať oporu v právnych predpisoch a aktuálnych vedeckých poznatkoch, pretože by sa jasne preukázalo, že to elektromagnetické žiarenie je ľudskému zdraviu škodlivé. Tiež uviedol, že „Nie je pravdou tvrdenie, že neexistuje žiadny záznam o zaradení výkonu uvedenej služby žalobcom ako zvýhodnenej, veď kádrové rozkazy žalobcu to jasne preukazujú! Výkon služby bol predsa nedeliteľne spojený s obsluhou rádiolokátorov a nie varením gulášu, či zabezpečovaním výstroja pre vojakov. To, že nedostával príplatky za prácu v nebezpečných alebo zdraviu škodlivých podmienkach ešte neznamena, že tú škodlivú činnosť vykonával. Musel ju vykonávať, pretože dostal na to písomný rozkaz od svojho vojenského veliteľa, musel sa mu podriaďovať a rešpektovať ho. Opisovaný výkon služby v uvádzaných funkciách pri výkonných rádiolokátoroch je zaradený do funkcií zvláštnej povahy a stupňa nebezpečnosti. Tie rádiolokátory sa nepohybovali samé od seba, ale museli mať ľudskú obsluhu.“

13. Namietal, že správny súd nepripustil ako dôkaz „čestné vyhlásenia“, ktoré by prispeli k zisteniu skutočného stavu veci, a preto bola zo strany správneho súdu porušená zásada rovnosti zbraní a prikláňal sa len k názoru žalovaného. Zároveň si uplatnil zvýhodnený zápočet doby služby, pretože má naňho nárok. Žalobca žalobu podal z dôvodu, že obdobia služby vojaka z povolania v armáde podľa potvrdenia prvostupňového úradu č. 65101002233601 zo dňa 05. 03. 2014 s porovnaním s údajmi uvedenými v rozhodnutí Sociálnej poisťovne č. 401 103 1330 0 zo dňa 12. 05. 2014 sa „markantne rozchádzajú“. Žiadal žalovaného a prvostupňový orgán, aby tento nedostatok odstránili a odsľúžené, alebo odpracované obdobia zosúlادili s údajmi, ktoré vedie aj Sociálna poisťovňa. Vyslovil, že „Ako je možné, že posudzované obdobia v jednej, či druhej inštitúcii nesedia a rozchádzajú sa? Podľa našich poznatkov sa naozaj rozhoduje iba od zeleného stola, len podľa mechanicky podsunutých neoverených názorov neskúseného jednotlivca z MO SR, nar. 1991 (až po páde režimu). Preto tvrdíme, že sú to tendenčné rozhodnutia, vynášané bez dokazovania, s vedomím porušovania rovnosti strán.“. Opakovane uviedol, že skutočná doba vojenskej služby je 44 rokov 2 dni a nie ako to mylne uvádza prvostupňový orgán a žalovaný - 43 rokov, 4 mesiace a 2 dni. Podľa žalovaného doba služby od 01. 12. 1980 do 31. 03. 1991 je mimosúdna rehabilitácia, avšak žalobca nastúpil znovu do armády dňa 01. 12. 1991. A práve táto doba vojenskej služby od 01. 03. 1991 do 01. 12. 1991 nie je nikde započítaná. Túto nezrovnalosť naďalej žiadal odstrániť a do dôchodku riadne započítať a to aj v príslušnej kategórii funkcií.

14. Vo vzťahu k výkonu obsluhy rádiolokátorov, t. j. obdobie od 01. 09. 1959 do 30. 07. 1969 uviedol, že „by sa mala počítat dvojnásobne, pretože žalobca slúžil 3 621 dní, t. j. 9 rokov a 336 dní u výkonných vojenských rádiolokátorov rôzneho typu napr.: P-8, P-12, P-15, PRV-10 a P-30 v armádnom letectve v súhrnnej dobe od 01.09.1959 do 30.07.1969. Každá obsluha rádiolokátorov mala okrem ostatných

náležitostí aj nárok na dodatočnú dovolenku na zotavenie v trvaní 2 týždne ročne. Zo svojvôle a ľubovôle tento benefit vojaci nedostávali. Iní vojaci z povolania na to nárok nemali, ale iba tí, čo slúžili u armádných rádiolokátorov.“ Žalobca žiadal obsluhu rádiolokátorov zohľadniť v rozhodnutí o priznaní oveľa vyššieho výsluhového dôchodku, pretože reálne obsluhoval rádiolokátory v ČSLA a žalovaného po určitú dobu služobného pomeru v rokoch 1959-1969 pri vykonávaní zjavne nebezpečných prác, ktoré tvorili viac ako 50% pracovných činností denne. Toto obdobie malo byť podľa žalobcu započítané dvojnásobne, čo má vyplývať z Rozkazu Ministra národnej obrany ČSSR č. 1/1976, ktorým boli realizované ustanovenia § 120 zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení. Ako dôkaz chcel žalobca predložiť čestné vyhlásenia ako svedkov jeho služby - S.. S.. V., S.. S.. Ž., S.. S.. A., S.. Z.. G. B. S.. S.. Ľ..

15. V IV. časti kasačnej sťažnosti sa žalobca rozsiahlo venoval problematike následkov elektromagnetického žiarenia, tiež nervového systému - elektrická inštalácia v ľudskom tele, mikrovlnné žiarenie okolo nás, mikrovlny, mobilné telefóny, vedenie vysokého napätia - syndróm „Fishpond“.

16. V závere kasačnej sťažnosti navrhol, aby najvyšší správny súd zmenil napadnutý rozsudok tak, „že rozhodnutia Ministerstva obrany SR, čís. j.: SEĽUZ-424-3/2018-OdSP zo dňa 26.06.2018, a VÚSZ čís. j.: VÚSZ-65101002233601/2018-2 zo dňa 19.04.2018 sa zrušujú a vec sa vracia späť Krajskému súdu v Bratislave na nové konanie a nové rozhodnutie.“

III.

Vyjadrenie žalovaného ku kasačnej sťažnosti žalobcu

17. Žalovaný využil svoje právo a na základe zaslanej výzvy správneho súdu sa vyjadril ku kasačnej sťažnosti podaním zo dňa 07. 09. 2022.

18. Uviedol, že sa stotožňuje s právnym názorom vysloveným v napadnutom rozsudku správneho súdu, a preto navrhol kasačnú sťažnosť zamietnuť. Zároveň uviedol, že žalobcom navrhovaný petit rozsudku považoval za nevykonateľný. Žalobca v rámci petitu navrhol, aby Najvyšší správny súd SR zmenil rozsudok správneho súdu, zároveň však žiada, aby Najvyšší správny súd SR vec vrátil Krajskému súdu v Bratislave na nové konanie a nové rozhodnutie. Nie je preto vôbec zrejmé, ako by mal podľa návrhu žalobcu Najvyšší správny súd SR rozhodnúť. S ohľadom na uvedené skutočnosti máme za to, že nie je možné, aby Najvyšší správny súd SR rozhodol v internáciách žalobcovho návrhu na rozhodnutie.

19. Žalobca doplnil cestou správneho súdu doplnenie dôkazov ku podanej kasačnej sťažnosti, konkrétne:

- Štatút vojenských stredných odborných škôl;
- list zo dňa 22. listopadu 2022 zo Sekcie vojenského zdravotníctví Ministerstva obrany adresovaný A. S., S..N..N.;
- status vojenských gymnasií (Ministerstvo národnej obrany, č. j. 5376/SVŠV-1972);
- Lekárske posudzovanie schopnosti na vojenskú službu a prieskumné konanie v ČSLA (ASR);
- sprístupnenie informácie podľa zákona č. 211/2000 z. z. - žiadosť právneho zástupcu žalobcu adresovaná Sociálnej poisťovni, odpoveď Sociálnej poisťovne zo dňa 20. 02. 2020;
- odpoveď na žiadosť právneho zástupcu žalobcu adresovanú Velení Armády České republiky zo dňa 2. července 2021;
- Nařízení náčelníka generálního štábu Čs. lidové armády zo dňa 2. srpna 1985, číslo 11;
- Sociální zabezpečení vojáku z povolání, Fin-6-1;
- rozkaz ministra národnej obrany ČSSR, číslo 1, 4. ledna 1976.

IV.

Konanie pred kasačným súdom

20. Najvyšší správny súd ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ v spojení s § 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok správneho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky www.nssud.sk (§ 452 ods. 1 v spojení s § 137 ods. 4 SSP) a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu nie je dôvodná.

21. Predmetom prieskumného konania na kasačnom súde bol rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 6Sa/59/2018-99 zo dňa 6. júla 2022, ktorým správny súd podľa § 190 SSP zamietol správnu žalobu ako nedôvodnú.

22. Predmetom preskúvacieho súdneho konania v danej veci bolo rozhodnutie žalovaného č. SEĽUZ-424-3/2018-OdSP zo dňa 26. 06. 2018, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia, ktorý rozhodnutím č. VÚSZ-65101002233601/2018-2 zo dňa 19. 04. 2018 rozhodol o žiadosti žalobcu o prepočítanie výsluhového dôchodku podľa § 84 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. v súlade s § 105 ods. 4 zákona č. 328/2002 Z. z. tak, že výsluhový dôchodok sa mu nezvýšil, keďže dôvod na zvýšenie nevznikol z titulu zvýhodneného zápočtu doby služobného pomeru, o ktorý žiadal. Zároveň podľa § 105 ods. 7 a 11 zákona č. 328/2002 Z. z. rozhodol od 01. 05. 2018 o znížení jeho výsluhového dôchodku zo sumy 916,90 eur mesačne na sumu 914,44 eur mesačne, pretože dodatočne zistil, že dávku mu priznal a vyplácal vo vyššej sume, ako patrí a podľa § 105 ods. 14 a § 113 ods. 2 písm. g/ zákona č. 328/2002 Z. z. rozhodol súčasne o tom, že žalobca nie je povinný vrátiť časť dávky sociálneho zabezpečenia, ktorá mu bola poskytnutá v nesprávnej výške.

23. Kasačný súd predovšetkým upriamuje pozornosť na to, že správny súd nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa tretej hlavy tretej časti Správneho súdneho poriadku (§ 199 a nasl. SSP) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi. V súdnom prieskume zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu v sociálnych veciach správny súd nie je viazaný rozsahom dôvodov uvedených v žalobe, ak žalobca je fyzickou osobou, ktorou namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach.

24. V procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku správneho súdu kasačný súd vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich zo spisového materiálu správneho súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis žalovaného správneho orgánu, z ktorých dôvodov ich ďalej neopakuje a na ne len poukazuje.

V.

Právne posúdenie kasačným súdom

25. Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

26. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

27. Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

28. Základom interpretácie a aplikácie čl. 1 ods. 1 ústavy je zabezpečenie materiálneho a nie formálneho právneho štátu. Základnou premisou materiálneho právneho štátu sa prezentuje všeobecná záväznosť práva pre všetkých. To znamená, že štátne orgány, orgány územnej samosprávy, právnické osoby s právomocou rozhodovania o právach a povinnostiach, ako aj každý jednotlivец musí konať tak, ako určuje právny poriadok. Z citovanej právnej úpravy ústavy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Pozitivistický právny prístup k aplikácii zákonov je preto v činnosti štátnych orgánov modifikovaný ústavne konformným výkladom, ktorý v závislosti od ústavou chránených hodnôt pôsobí reštriktívne alebo extenzívne na dikciu zákonných pojmov. Obsah zákonnej právnej normy nemôže byť interpretovaný izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je podmienkou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu. Mocenské orgány štátu realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou

v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (čl. 7 Ústavy SR) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie.

29. Podľa § 2 ods. 1, 2 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

30. Podľa § 6 ods. 1, 2 písm. c/ SSP, správne súde v správnom súdnictve preskúmavajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Správne súde rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

31. Podľa § 105 ods. 4 zák. č. 328/2002 Z.z., dávka nemocenského zabezpečenia, úrazového zabezpečenia a výsluhového zabezpečenia sa prizná alebo sa zvýši odo dňa, od ktorého dávka alebo jej zvýšenie patrí, najviac tri roky spätne odo dňa zistenia, že sa dávka priznala alebo sa vyplácala v nižšej sume, ako patrí, alebo najviac tri roky spätne od uplatnenia nároku na dávku alebo nároku na jej zvýšenie, ak sa dodatočne zistí, že sa dávka
a/ priznala v nižšej sume, ako patrí,
b/ vypláca v nižšej sume, ako patrí,
c/ neprávom odoprela alebo
d/ priznala od neskoršieho dátumu, než od ktorého patrí.

32. Podľa § 105 ods. 7 zákona č. 328/2002 Z.z., dávka nemocenského zabezpečenia, úrazového zabezpečenia a výsluhového zabezpečenia sa zníži, ak sa zistí, že sa táto dávka priznala vo vyššej sume, ako patrí.

33. Podľa § 105 ods. 11 zákona č. 328/2002 Z.z., dávka nemocenského zabezpečenia, úrazového zabezpečenia a výsluhového zabezpečenia sa odníme alebo zníži, alebo jej výplata sa zastaví odo dňa nasledujúceho po dni, ktorým uplynulo obdobie, za ktoré sa už vyplatila.

34. Podľa § 105 ods. 14 zákona č. 328/2002 Z.z., neoprávnene prijaté sumy sa môžu zrážať z bežne vyplácanej alebo neskôr priznanej dávky sociálneho zabezpečenia, zo služobného platu policajta, služobného príjmu profesionálneho vojaka alebo zo mzdy iného poberateľa dávky sociálneho zabezpečenia; pritom primerane platia predpisy o výkone rozhodnutia zrážkami zo mzdy. O povinnosti vrátiť dávku sociálneho zabezpečenia poskytnutú neoprávnene alebo v nesprávnej výške rozhoduje orgán, ktorý je príslušný rozhodovať o priznaní, znížení alebo odňatí dávky alebo jej časti.

35. Podľa § 32 ods. 1, 2 zákona č. 71/1967 Zb., správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstarat' potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania. Podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správnomu orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán. Údaje z informačných systémov verejnej správy a výpisy z nich, okrem údajov a výpisov z registra trestov, sa považujú za všeobecne známe skutočnosti a sú použiteľné na právne účely. Tieto údaje nemusí účastník konania a zúčastnená osoba správnomu orgánu preukazovať dokladmi. Doklady vydané správnym orgánom a obsah vlastných evidencií správneho orgánu sa považujú za skutočnosti známe správnomu orgánu z úradnej činnosti, ktoré nemusia účastník konania a zúčastnená osoba správnomu orgánu dokladovať.

36. Podľa § 26 ods. 1 zákona č. 114/1998 Zb., o sociálnom zabezpečení vojakov (účinný od 01.05.1998 do 30.06.2002) Profesionálny vojak prepustený zo služobného pomeru má nárok na výsluhový dôchodok, ak vykonával službu (§ 47) najmenej 20 rokov.

37. Podľa § 47 ods.1 písm. d/ zákona č. 114/1998 Zb., dobou výkonu služby rozhodujúcou pre vznik nároku na výsluhový príspevok, odchodné, úmrtné, výsluhový dôchodok a invalidný výsluhový dôchodok a pre výšku týchto dávok je doba hodnotená ako doba služby podľa predpisu o súdnych rehabilitáciách a podľa predpisu o mimosúdnych rehabilitáciách.

38. Podľa § 22 ods. 1 zákona č. 87/1991 Zb., na žiadosť toho, ktorého pracovný vzťah sa skončil z dôvodov uvedených v § 21, vydá mu o tom osvedčenie organizácia, v ktorej bol v pracovnom vzťahu, alebo jej právny nástupca, a ak niet ani nástupcu, ústredný orgán, do ktorého pôsobnosti by organizácia, prípadne jej činnosť v čase podania žiadosti patrila (ďalej len „organizácia“). Ak ten, ktorého pracovný pomer takto skončil, nežije, môžu žiadosť podať jeho manžel alebo deti.

39. Podľa § 24 ods. 1 zákona č. 87/1991 Zb., ak je skončenie pracovného vzťahu neplatné podľa § 21 zákona alebo ak bola v konaní podľa § 22 zákona určená neplatnosť právneho úkonu, na ktorého základe sa skončil pracovný vzťah, považuje sa na účely dôchodkového zabezpečenia doba od skončenia tohto pracovného vzťahu do dňa vzniku nároku na starobný, invalidný alebo čiastočný invalidný dôchodok, najdlhšie však do dňa účinnosti tohto zákona, za dobu zamestnania.

40. Z administratívneho spisu mal kasačný súd za preukázané, žalobcovi bol odo dňa 01. 01. 2001 rozhodnutím Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia (prvostupňový orgán) zo dňa 05. 03. 2001 priznaný výsluhový dôchodok za službu podľa § 26 zákona č. 114/1998 Zb., ktorý sa od 01. 07. 2002 naďalej považuje za výsluhový dôchodok podľa § 125 ods. 11 zákona č. 328/2002 Z.z. Pre nárok a výšku výsluhového dôchodku mu bola zhodnotená doba služby od 29. 12. 1956 do 31. 12. 2000, t. j. 44 ukončených rokov. Zároveň doba služby žalobcu, započítaná pre dôchodkové účely na základe osvedčenia vydaného Federálnym ministerstvom obrany podľa § 22 zákona č. 87/1991 Zb., ev.č. 5749/B3 zo dňa 25. 10. 1991, podľa ktorého bol žalobca prepustený zo služobného pomeru vojaka z povolania dňom 30. 11. 1980 z dôvodov podľa § 21 zákona č. 87/1991 Zb., je podľa § 24 zákona č. 87/1991 Zb. započítaná od 01. 12. 1980 do 31. 03. 1991, čo žalobcovi potvrdil Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia Praha, listom č. 2322/634 zo dňa 26. 03. 1992. Celková doba služobného pomeru žalobcu, po súčte s dobou hodnotenou ako doba služby podľa zákona č. 87/1991 Zb. bola v trvaní 43 rokov, 4 mesiace a 2 dni. Prvýkrát žalovaný v rozpore s § 24 ods. 1 zákona č. 87/1991 Zb. započítal pre výsluhový dôchodok žalobcovi nesprávne ako dobu služby aj dobu od 01. 04. 1991 do 30. 11. 1991, t.j. odo dňa účinnosti zákona č. 87/1991 Zb. od 01. 04. 1991 do jeho opätovného nástupu do služobného pomeru dňom 01. 12. 1991. Z uvedených dôvodov sa celková doba služby žalobcu znížila o toto obdobie, keďže najdlhšie sa na účely dôchodkového zabezpečenia považuje táto doba (§ 22 zákona č. 87/1991 Zb.) za dobu výkonu služby do dňa účinnosti tohto zákona. V dôsledku uvedenej skutočnosti sa žalobcovi priznaný výsluhový dôchodok za 44 ukončených rokov, znížil od 01. 05. 2018 zo sumy 916,90 eur mesačne na sumu 914,44 eur mesačne podľa § 105 ods. 7 a ods. 11 zákona č. 328/2002 Z.z.. Zároveň podľa § 105 ods. 14 a § 113 ods. 2 písm. g/ zákona č. 328/2002 Z.z. rozhodol aj o tom, že žalobca nie je povinný vrátiť časť dávky sociálneho zabezpečenia, ktorá mu bola poskytnutá v nesprávnej výške.

41. Žalobca v kasačnej sťažnosti smeroval svoje hlavné námietky najmä vo vzťahu k požiadavke o zvýhodnené započítanie doby, počas ktorej pôsobil ako dôstojník z povolania. I. kategória funkcií (podľa výkazu dôb a kategórií funkcií, pozn. súdu) v období od 01. 09. 1959 do 31. 07. 1969 (vykonával službu pri výkonných rádiolokátoroch rôzneho typu, vo funkciách technik rádiolokátoru, náčelník rádiolokátoru stredného dosahu, náčelník dielne navádzacích rádiolokátorov). Sporné obdobie žiadal započítať zvýhodnene (dvakrát), pretože v rámci tohto obdobia bol zaradený do služby pri výkonných (vojenských) rádiolokátoroch (čo má negatívny dopad na ľudské zdravie podľa žalobcu, pozn. súdu) a tiež mal aj v tomto období zvýhodnenú dovolenku, dva týždne ročne navyše, čím odôvodňoval jeho nárok na dvojnásobné započítanie tohto obdobia pri výpočte výsluhovej dávky. Preto kasačný súd zameral v prvom rade svoju pozornosť na túto otázku.

42. V súvislosti so zvýhodneným zápočtom doby v rozsahu za službu, ktorú žalobca vykonával v období od 01. 09. 1959 do 31. 07. 1969 kasačný súd uvádza, že zvýhodnený zápočet doby služby povoloval vo svojom rozkaze nadriadený na návrh náčelníka. Povolovaný zvýhodnený zápočet služobnej doby sa zapisoval do evidenčného listu zvýhodnene započítateľnej služobnej doby vojaka z povolania. Z časti A. Všeobecné ustanovenia článku 1 Smernice pre zvýhodnený zápočet služobnej doby v odboru pôsobnosti Federálneho ministerstva národnej obrany (ďalej len „Smernica“) tvoriacej prílohu č. 2 k rozkazu Ministra národnej obrany z 23. septembra 1988, číslo 17/1988 je zrejme, že pre

nárok a výšku dôchodku sa započítava vojakom z povolania a vojakom, ktorí sú po dobu činnej služby hmotne zabezpečení ako vojaci z povolania dvojnásobne doba služby strávená v mieri vo výkonnej leteckej, výsadkovej a pyrotechnickej službe a pri bezprostrednej práci s nebezpečnými výbušninami, chemickými, otravnými a rádioaktívnymi látkami, laserovým žiarením, nebezpečným elektromagnetickým žiarením a pôvodcami zvlášť nebezpečných nákaz v Čs. ľudovej armáde. Doba výkonu týchto služieb (prác) sa pre účely dôchodkového zabezpečenia vojakov z povolania súčasne považuje za výkon funkcií zvláštnej povahy alebo zvláštneho stupňa nebezpečnosti. Podľa časti B. článok 2 Smernice zvýhodnený zápočet možno povoliť len za celé kalendárne mesiace. K zlomkom mesiacov sa neprihliada. Podľa časti B. článok 3 písm. c/ Smernice nárok na zvýhodnený zápočet doby služby podľa článku 1 majú: - pyrotechnici a pomocníci pyrotechnikov, ktorí vykonávali nebezpečné práce pri

- vyhľadávaní, odstraňovaní a ničení nevybuchnutej munície, zlyhanej, odistenej, alebo inak neistej munície, pyrotechnických imitačných prostriedkov a mín, starých súčastí munície a mín a pri trhacích prácach

- študijnej a pokusnej deadjustácií ostrej munície, narábaní s ňou, alebo s jej nebezpečnými súčastami
- pokusných, výskumných a študijných prácach alebo pri preberacích skúškach uskutočňovaných vŕtaním, kladením alebo trhaním hotovej i rozpracovanej ostrej a svojou povahou nebezpečnej munície
- prácach s ostrou a svojou povahou nebezpečnou muníciou alebo s jej súčastami, s výbušninami a iniciátormi všetkých druhov

- vývojových, kontrolných, vojskových preberacích a streleckých skúškach munície, výbušnín a prototypov zbraní vrátane balistických strelieb.

V zmysle časti B. článok 4 Smernice sa ustanovenie článku 3 písm. c/ vzťahovalo výhradne na vojakov z povolania, ktorí vykonávali funkcie, v ktorých pracovnej činnosti trvalo prevažovali (to znamená tvorili trvalo viac ako 50 % ich činností) práce uvedeného charakteru, pokiaľ títo vojaci poberali za túto činnosť príplatky podľa predpisov o peňažných náležitostiach vojakov v činnej službe za viac než polovicu pracovných dní v kalendárnom roku. V zmysle časti B. článok 5 Smernice zvýhodnený zápočet bolo možné povoliť najskôr dňom prijatia do služobného pomeru vojaka z povolania (prijatie za vojaka, ktorý bol po dobu činnej služby hmotne zabezpečený ako vojak z povolania), a to len za dobu výkonu funkcie, ktorá bola v tabuľkách mierových počtov zaradená ako funkcia I. kategórie. Podľa časti C. článok 10 Smernice, pre zvýhodnený zápočet dôb pred 01. 10. 1988 platili predpisy, za účinnosti ktorých bola vykonávaná služba (práce), ktorá sa započítavala zvýhodnene. O zápočte týchto dôb rozhodoval náčelník príslušnej správy (samostatného oddelenia) Federálneho ministerstva národnej obrany, pokiaľ o ňom nebolo už rozhodnuté. Rovnako v týchto prípadoch platil už vyššie zmieňovaný článok 5 časti B.

43. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca žiadal zvýhodnene započítať dobu služby v období od 01. 09. 1959 do 31. 07. 1969. V tomto smere aj s ohľadom na obsah v predchádzajúcom bode vymedzenej časti C. článku 10 pre zvýhodnený zápočet dôb pred 01. 10. 1988 platili predpisy, za účinnosti ktorých bola vykonávaná služba (práce), ktorá sa započítavala zvýhodnene, t.j. v danom prípade obdobie od 01. 09. 1959 do 31. 07. 1969. V danom období zvýhodnený zápočet doby služby upravovala smernica Sociálne zabezpečenie vojakov, evidovaná pod označením Fin-6-1, ktorá nadobudla účinnosť 01. 10. 1964 a vydaná na základe zákona č. 101/1964 Zb. o sociálnom zabezpečení a vyhlásky štátneho úradu sociálneho zabezpečenia č. 102/1964 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení. Odhliadnuc od skutočností, že doba služby výkonného letca a výkonu funkcií postavených na roveň službe výkonného letca sa v zmysle článku 10 príslušnej smernice Fin-6-1 započítavala zvýhodnene len v prípade, ak výkonní letci a vojaci z povolania, ktorí vykonávali funkcie postavené na roveň službe výkonného letca, nezískali pre vznik nároku na starobný dôchodok potrebných 20 rokov služby v I. kategórii, z obsahu administratívneho spisu žalovaného, konkrétne z príslušných Vložiek k záznamu o služobných príjmoch za roky 1959 až 1969, mal kasačný súd za preukázané, že žalobca nepoberal žiaden príplatok za prácu v nebezpečných podmienkach. Obdobne to vyplynulo aj z Výkazu dôb a kategórií funkcií rozhodujúcich pre realizáciu personálnych opatrení, pre zabezpečenie peňažnými dávkami podľa zákona o služobnom pomere vojakov Armády SR a pre sociálne zabezpečenie zo dňa 18. 12. 2000, ktorý v častiach „Zvýhodnene započítateľné doby“ nemal uvedené žiadne doby. Vzhľadom na uvedené je preto nutné námietky žalobcu v tomto smere považovať za nedôvodné. Taktiež argument žalobcu odôvodňujúci zvýhodnenie započítania doby služby z dôvodu, že každá obsluha rádiolokátorov mala okrem ostatných náležitostí aj nárok na dodatočnú dovolenku na zotavenie v trvaní dvoch týždňov ročne je pre posúdenie nároku na výsluhovú dávku irelevantný. Dôležitým v tomto prípade bolo to, že žalobcovi v spornom období od 01. 09. 1959 do 31. 07. 1969 nepatrili žiadne príplatky za prácu v nebezpečných alebo zdraví škodlivých podmienkach, alebo zdraví škodlivom prostredí, táto

skutočnosť nevyplývala ako bolo vyššie uvedené ani zo záznamov o služobných platoch, zároveň ani žiadna zastávajúca funkcia žalobcom v spornom období nebola uvedená medzi funkciami zvláštnej povahy a stupňa nebezpečnosti.

44. Kasačný súd tiež vyhodnotil ako nedôvodnú námietku žalobcu, ktorou namietal nepreskúmateľnosť rozsudku krajského súdu, ako aj rozhodnutia žalovaného. V tejto súvislosti aj Ústavný súd SR pripomína, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Všeobecný súd je povinný na procesné úkony účastníkov primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným právnym poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu a štádia civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu (I. ÚS 372/06). Aj Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre stabilne zdôrazňuje, že článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd síce ukladá súdom povinnosť odôvodniť svoje rozhodnutia, túto požiadavku však nemožno chápať tak, že súdy majú povinnosť dať podrobnú odpoveď na každý argument (rozsudok vo veci Van Hurk v. Holandsko z 19. apríla 1994, č. 16034/90, § 61). Vo svetle takto prezentovaných záverov možno potvrdiť, že správny súd konal v medziach svojej právomoci, primerane rozumným a v okolnostiach veci (dajúc zreteľ na charakter súdneho prieskumného konania v rámci správneho súdnictva) postačujúcim spôsobom reflektoval na žalobcom vznesené tvrdenia, na prerokovaný prípad aplikoval relevantné hmotnoprávne a procesnoprávne ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov a svoje rozhodnutie, ktorým správnu žalobu ako nedôvodnú zamietol, dostatočne odôvodnil.

45. V súvislosti s namietanou otázkou dokazovania (námietka žalobcu vo vzťahu k neustanoveniu znalca správnym súdom vo veci posúdenia, či elektromagnetické žiarenie negatívne pôsobí na ľudské zdravie alebo aj na zohľadnenie čestných vyhlásení navrhovaných svedkov žalobcom), kasačný súd uvádza, že v správnom súdnictve súd dokazovanie zásadne nevykonáva, vykonáva len také dokazovanie, ktoré je nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia, t. j. jeho rozsah je obmedzený účelom správneho súdnictva (§ 119 SSP). Je to tak preto, že úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahradzovať činnosť správnych orgánov pri zisťovaní skutkového stavu dopĺňaním rozsiahleho dokazovania, ale preskúmať zákonnosť ich rozhodnutí, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy, t. j. preskúmať aj postup, ktorý predchádzal vydaniu týchto rozhodnutí s prihliadnutím na závažnosť zisteného skutkového stavu, ktorý tu bol v čase ich právoplatnosti. Správny súd pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu v konkrétnej právnej veci sa v zásade obmedzí na otázku, či vykonané dôkazy, z ktorých správny orgán vychádza, nie sú pochybné, najmä kvôli prameňu, z ktorých pochádzajú alebo pre porušenie niektorej procesnej zásady správneho konania a ďalej na otázku, či vykonané dôkazy logicky robia vôbec možným skutkový záver, ku ktorému správny orgán dospel. Obdobne tak treba pristúpiť aj k námietke žalobcu k čestným vyhláseniam od jeho navrhovaných svedkov. Kasačný súd opätovne upriamuje pozornosť žalobcu, tak ako to urobil už predtým aj správny súd, ale aj žalovaný, že sporným v tomto konaní nie je, že žalobca vykonával v období od 01. 09. 1959 do 31. 07. 1969 službu pri vojenských rádiolokátoroch. Sporným bolo, či mu za toto obdobie prináležala zvýhodnená doba služby alebo nie. Táto skutočnosť však musí mať podklad v právnych predpisoch a nie v čestných vyhláseniach „svedkov“ žalobcu. V tejto súvislosti poukazuje kasačný súd tiež, že čestné vyhlásenie je právny inštitút, ktorý nie je dôkazom, ale nahradzuje dôkaz. Nejde o priame nahradenie dôkazu s účinkami ex lege, ale až na základe správnej úvahy správneho orgánu, ktorý môže čestné vyhlásenie pripustiť (rozhodnutie o jej pripustení) (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Sžo/207/2015 z 26. októbra 2016, sp. zn. 9So/173/2016 z 25. apríla 2018).

46. Žalobca sa v podanej žalobe vyjadroval aj k svojmu stredoškolskému vzdelaniu, na čo okrajovo poukázal aj v kasačnej sťažnosti, preto v tejto súvislosti kasačný súd odkazuje na uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 09. 08. 2023, sp. zn. II. ÚS 363/2023-37, v ktorom bolo vyslovené: „Pokiaľ sťažovateľ

expresívne vykresľuje svoje stredoškolské štúdium ako výkon nútených prác a uvádza, že bol „detským vojakom“, ústavný súd konštatuje, že v tomto konkrétnom konaní o sťažovateľovej ústavnej sťažnosti môže posúdiť iba okolnosti týkajúce sa napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu, nie však okolnosti štúdia sťažovateľa na VSOŠ pred desiatkami rokov. Tieto okolnosti ako také nemajú žiadnu súvislosť s napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu. V súvislosti s námietkami týkajúcimi sa nedodržania viacerých medzinárodných zmlúv ústavný súd uvádza, že niektoré v rozhodnom čase neexistovali, prípadne štát nimi nebol viazaný alebo ich jednoducho nedodržiaval. V danej súvislosti poznamenáva, že právnym prostriedkom na riešenie uvedených námietok sťažovateľa boli reštitučné zákony, ktorých účelom bolo naprávať krivdy, ku ktorým došlo pred rokom 1990. Vzhľadom na charakter námietok uplatňovaných sťažovateľom môže ako príklad poslúžiť zákon č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách v znení neskorších predpisov (m. m. II. ÚS 246/2020).“

47. Kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku správneho súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom súdneho spisu a s prihliadnutím na § 461 SSP dospel k záveru, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku rozsudku. Vzhľadom na uvedené skutočnosti kasačný súd námietky sťažovateľa proti rozsudku správneho súdu považoval za nedôvodné a nespôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

48. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší správny súd tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní úspech nemal, ich náhradu podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP nepriznal a žalovanému ich nepriznal z dôvodu, že nedošlo k naplneniu predpokladu plynúceho z § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 SSP.

49. Toto rozhodnutie prijal kasačný súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.